

ملا نصر الدين

۱۰ اوچوچى ابل **МОЛЛА НАСРЕДИНЪ** قىمىنى ۱۲ تېك №10

آبگ 'كاسبره پول يغيريق' جنانگري ادن منات يازيشيق 'التفات ايدگز ...
— جواب : والله 'بش يوزكك دن سواي خردا پولوم يوخدى' منى ياغيشلايگز ...

آبوغما دفتره من آچیلدی

تازه ایل ایچون ملا نصرالدینه ابوغما دفتره آچیلدی قافقازده و ۱۲ آیلدی. (۵۲ نسخه) - ۵ منات روسیهده: ۹ آیلدی. (۳۹ نسخه) - ۴ منات ۶ آیلدی. (۲۶ نسخه) - ۳ منات ۳ آیلدی. (۱۳ نسخه) - ۱ منات ۶۰ قشک اجنبی مملکتلره ۱۲ آیلدی ۶ منات، ۶ آیلدی - ۴ منات

مجموعه نك آدریس:

«ملا نصرالدین» ادارهسی

РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА

„Молла Насреддинъ“

г. ТИФЛИСЪ.

آچیق نورك دیلنده یازلمیان کتوب و مقاله

قبول اولوناز.

۱۹ صفر ۱۳۲۶

هر هفته نشر اولونور

۹ مارت ۱۹۰۸

اعلان

مشهور چرناپوستی نك «وطن دیلی» کتابی نقلیسده «غیرت» مطبعهسنده گوزل شکل لر ایله چاپ اولنوب ساتیلماقدهدر. قیمتی ۳۵ قشک خواهش ایدنلر بو آدریس ایله ایستسولنر. **Тифлисъ. Типографія „Гейрагъ“**

اداره دن

مجموعه نك ۲۹ مجلی نومره سنده یازمشدیق که گنجیه مکتبلر نك ایستقورتوری جبرائیل مکتبی نك مسلمان معلمی نی چخاردوب و اونك یرینه یریسناولك آتسزلی تمین ایلیوب .

«زاققازیا»ه غازیتمسی نك ۵۲ مجلی نومره سنده جناب ایستقور «زیدتی یدزه» یازبرکه جبرائیل مکتبی نك معلمی ابراهیم یاکوفی اونه اینکه قولوقندان چخارتدوب، بلکه اولی «مالی بکلی» مکتبه تمین ایتمک ایله اوکا دخیده آریق یر ووروب و ابراهیم یاکوفی یرینه تمین اولونان یریسناولك آتسزلی دکل، نقلیس گینمازیاسنده تحصیل قابمش و جبرائیلده میرووی پاسیریدینکک قیزی «واروارا» قارتولوواه دره که قاقجه نوخی مکتبه سنده معلمه ایدی.

جناب ایستقورک خواهشنه گوره بوجوابی لازم یدلک بوراده چاپ ایدک .

موزالان بکک

سیما حتماه سی

اوخوجی لاریزه خیر و یریریک که بسو گونلرده یولداشمز موزالان بک چیخاق سیاحت: نقلیسدن کیدمک کنجیه و کنجیه شهرلری گزندن سوگرا گیدمک ایروان غوبریاسنه و اورانک شهرلری زیارت ایسوب قارس طرفدن آخالککک و آخالسیخ یولیه کیچمک باطوم، اوردان شمال طرفی گزوب و روسیه تاتارلاری ایله گوروشوب قایداجاق باکویه، اوردن گیدمک خراسانه، طهرانه و تبریدن جلقا یولی ایله قایدوب کهمک نقلیه.

بو برلی گزدیکجه موزالان بک سفر نامه یازاجاق و هر هفته گوندرمک ادارمه که چاپ ایدک.

اما بر هفته نك موزالان بک بوراده مشغول اولاجاق اوزی ایچون یالندان بک لک شهادتنامه سی چخارتماغه. و نه فند فعل ایله و نه حیللر و بزلکلر ایله بو شهادتنامه نی چخارداچاق - بونی ده سیاحتنامه نك مقدمه سنده یازاجاق که اوخوجی لاریزه ایچون بر نوع تجربیه حاصل اولسون.

اداره دن.

دین مسئله سی

قونشی مز کر بلا ی حیدرک ایکی اوغلی وار ایدی: بری دوغما اوغلی قاسم - سکر باشنده، بری ده او یهک اوغلی نجفلی - اون باشنده.

اوشاق وقتی کوچده آتیق او بیانده هردن بر ساواشاردیق. من اون یدی باشنده ایدیم و ایله اولوردی که هردن بر قاسمی ده دوگهردیم، هردن بر نجفلی نی دوگهردیم.

قاسمی دوگنده اوشاق لاری نی گوزلر نك اوسته بانوب آغلیا آغلیا قاجاردی دده سی. نك اوسته و شکایت ایدهدی. کر بلا ی حیدر عمو غیظلی چخاردی ککوچه به و گلوب یایشاردی قولاقلاری بیدان قانخیزاردی گو به. بر دفعه آز قالدی قولاغمک بری دیدنن چخسون.

اما نجفلی نی ده هردن بر دوگهردیم و بودا قاجاردی دده لگی نه شکایت و کر بلا ی حیدر عمو چخاردی کوچه قاپی سته، ساق الی نك شهادت بارماغینی یوغاری قووزیوبوب آنجاق مگا بصرجه بونی دیهدی که «قبرشمال، اوشاغی دوگه».

یلیمیرم، هارادان دانشماق ایستوردیم، یادیمدای چخدی.

هه، دین مسئله سندن دانشبرام. روس غازیته لرنده اوخویوریق که روسیه و یرری دین لری بی حرمت ایدنلر ایچون ایکی

تازه خبرلار

(قارا باغده هند آستاندان.)

بۇرانك دوتلى لارندن حاجى زىنى آيدىمە
بر شخص بو ياقولارده وفات ايندى .
مرحومك صندوقدان اوتوزمىن منات قىدبول
و بر وصيت نامه چىخدى . وصيت نامه يه
باخوب گوردىلر كە محترم حاجى بو اوتوز
مىن منالى هند آرخى مكىنه احسان ايليوب .
الله حاجى يه رحمت ايله سون .

گنه هند آرخندان: مىراوى باسرىدينك
تويوغىنى چاققال آباروب، اما تويوق صاحى
يايشوب محمد مشهيدى محمدخان اوغلى و
سارا محمد قىزى نك ياخشىدن و دييور كە
منم تويوقمى سز آباروبىگىز . برده اسدىك
اينكى اوغورلانوب، يوزباشى و سوديالار اون
سكز منات پول آلوبلار كە اينكى تاپسونلار،
اما اللهك نالافاق حوانىده تايىلماق يىلمە .

صحبت

خان، مكىبه پول يىنرىق، سىزى دە
اون منات يازمشيق، التفات بويورگىز .
خان: جوخ عجب، هيچ سوزوم بوخدى،
آنجاق سز بر آدم تايگىز كە مكا يوزمنات
بورج ورسون، منده سزه اون منات وىريم .

كنجىلدىن

صفر آينك ۲ سىندن اعتباراً: شىهرده
بىهلق و آجلىق اولماغه گوره دول عو-
ركلىرى، يىتم اوشاقلارى، عاجز، مو كىبه
قدرتى اولمىان شىخلىرى هلاكتىدن ساخلا-
ماق ايچون شىهرلك چوق يرلرئبلده مفته
نهارخانلر آچىلوبدر . هر گون ساعت
۱۲-ده خوراك وىرلور هر خورشى ايله
اما چونكە آچلارك و ققرالرك كىلمكە
قدرتى يوخىدر، بو سىيىدن بونلار اوز
طرفلرئدن ماهوت پالتونلى تاجر و سىدرى
و كىل گوندرلر . «هيوهر»

(شاعرمز «هوب هوب» قىدم اولنور)

وقتا كە اسر نسيم ظلمت
تأثير باغشيلار جبهالت
ديادن عدم بولور بوملت
هر چند باجارمانام نبوت
اما ييله كوسترور زمانه
بى خار قالور كل فراست
اى سيره چخان اوكلستانه
اوندا اوخو بر دعاي رحمت

ايندى بنى كافرانه ياد ايت

﴿﴾

وقتا كە خنا ساتان تاپولماز
ساققالار اولور با آغ ياقاره
باش قيرخماقه هيچ كىمسه قالماز

تخم كچله ايدله له چاره
نه نوره نه پشتمال و دلاك
نه زالو نه نشتر و حجامت
په په نه زمان نه عالم پاك!
نه لمن نه كفر نه لجاجت

اوندا منى عاقلانه ياد ايت

﴿﴾

وقتا كە جبهانده لفظ كافر
بربر پوزولار هامو لغتدن
نه مىلانما نه مىرزا قنبر
بوخرنج و ملال بر جبهتدن
انسانلار اولورچو جسم واحد
عالم دخى بروطن كە، جنت
نه شرك و نه مؤمن و نه ملحد
اسرارىنى يىلديره ر طبيعت

اوندا منى يانه يانه ياد ايت

« قىزدىر مالى »

جور تنبيه قوبياق ايسنور: خاچىرست دىنى
تحقير ايسدله آرتيق تنيه اولوناجق، اما
غير دىنلى تحقير ايسدنلره بونگول تنيه
اولوناجق، (سوز يوخ كە بو جمله يه مسلمان
دينده داخلدر).

غازيه لر يازبرلار كە پادشاهلق دوما
وزىرك همين قانون نامه منى تصديق ايلور .
اگر بر قرا سالدات گلوب دورا
بر مسلمان باقلى نك دكانى نك قاغنده و
ديه كە مثلا، «منم دىنم سنگىنندن ياخشى
در»، بز گرگ بونك سوزنه اعننا ايله ميك،
چونكە بو عوام و نادان بر سالداتدر .
بوگا بز اوچ كشمش يا بر بابروس وىر-
جهك، «اسياسيو» ديوب قويوب كىدر .

اما پادشاهق دوماده اگلهشن عضولرك
چوخى علملى و ترميلى آدملىدر . پس
بونلارك دىن باره سىنده ايندىكى رفتارنى
هارا يازاق؟

بو مشلنى بو ساعت يازا يازا قوشتمز
رحمتلك كىرلاى حيدر ياديه دوشور:
دوغما اوغلى دوگنده قولارىمى ايله چكردى
ك آز قالردى دىندن چىخسون، اما اويهك
اوغلىنى دوگنده آنجاق مكا ديهردى
«قىرشمال» .

او وعده بو ايشرى باشه دوشموردىم،
چونكە اون يدى ياشنده ايدىم، اون يدى
ياشنده مسلمان اوشاغى نه باشا دوشمك؟
اما ايندى باشا دوشورم .

ايندى اوچومچى دومانى گورورم و بو
ايشلرده بر آز باشه دوشورم .

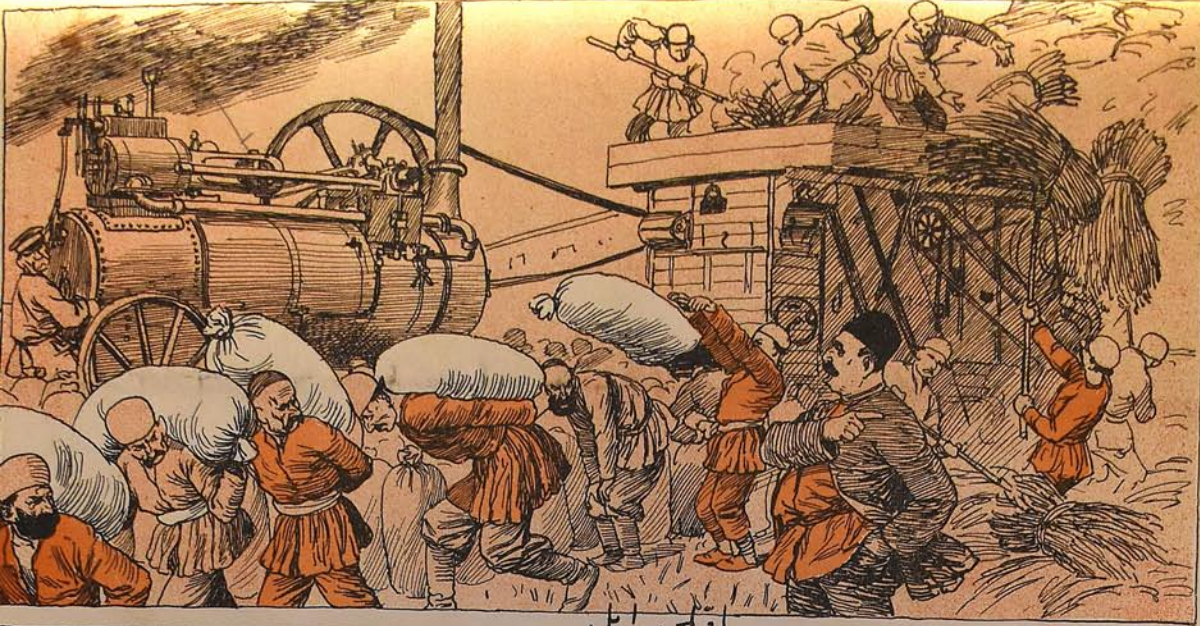
«ملا نصرالدين» .

اعلان

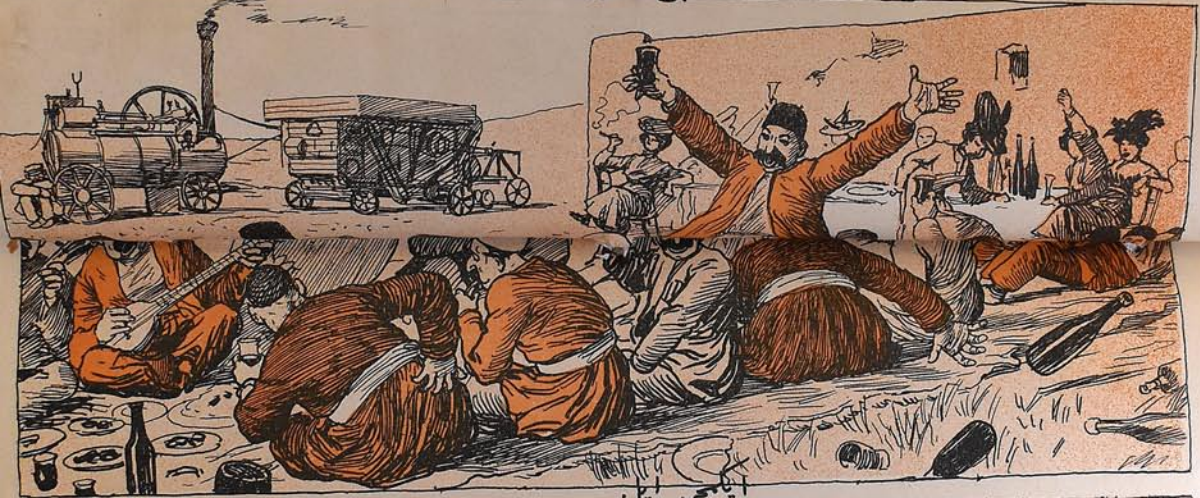
مارتك اون آلتى سنده سمور مائده «بىلاغ»
كندىنك يوزباشى لىق منصبى «تسورغ» ايله
سائلاجىدر . يولى كى لردن توقع اولونور
كە هبان گون «لوجىك» اوچاسقه منه تشرىف
گتورسونلر . يول عوضه بىدىر، ياغ و قويونده
قبول اولوناجق .

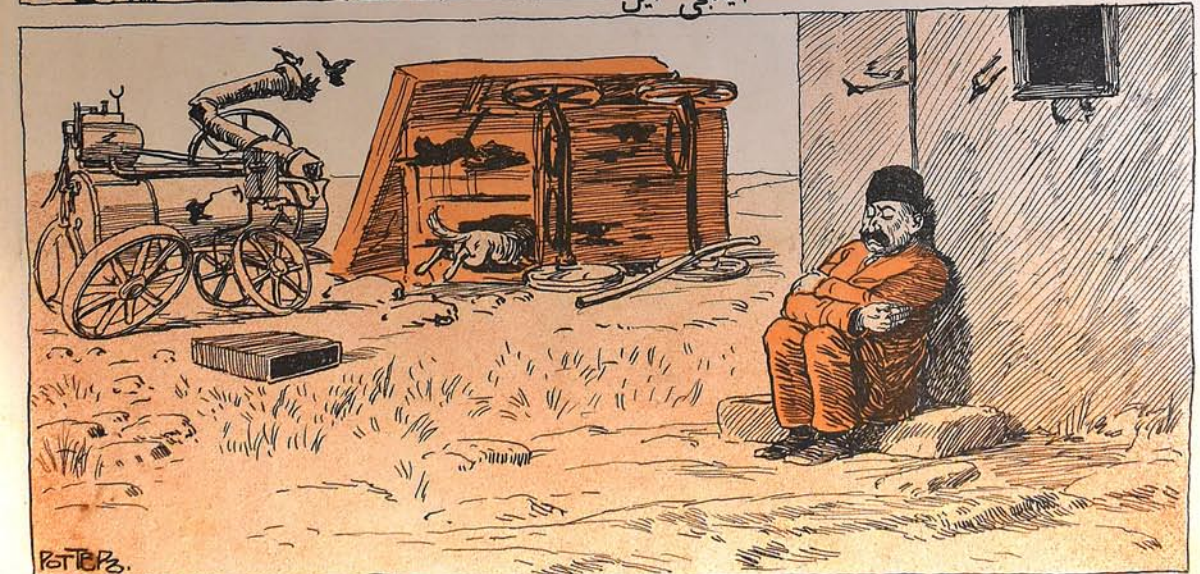
سلمان تشبی . (یعنی سلاٹک ایش یا پشماقی)

اولی ایل

ایکمی ایل

اردچمی ایل

مشروطه

مشروطه بزیم چانزنی آلدی دادوش جان
 آواره ایدوب چولرده سالدی دادوش جان
 هر برده اولور میوه سی شیرین بودرختن
 ایرانده یتیمیو بد رهله کالدی دادوش جان
 خان رشوه و یروب ملا آلوب اولدی موافق
 پرسویله کوروم مته نه قالدی دادوش جان
 ایرانی لاریق شاه سوهن ایک، کهنه پرستیک
 معبودمز عمامه ایله شالدی دادوش جان
 خاین لر ایدوبلر وطنه چوقجه خیانت
 اسرافیل اونسی صورده ده چالذی دادوش جان
 ساعات زمان نیک بدن ییلمه سی بزرده
 تقویمدی هم رملدی هم فالدی دادوش جان
 مؤمن دینلن ملت اسلام آراسنده
 قرحق باش ایله قرمزی سققالدی دادوش جان
 دجالده ایدیر جمله ایشه ایندی دخالت
 قانون آدی دیلرده فقط قالدی دادوش جان
 تبریزده مجاهدله فرمان ویرن ایندی
 هاشم دی و باقردی قرشمالدی دادوش جان
 ایرانده بو کون طالب مشروطه کامل
 برشاهدی مجلددی و شاپشالدی دادوش جان

نسخه

هیل	دارچین	جوز بویا
6 مثقال	6 مثقال	6 مثقال
جوز بادام	تخم بندس	بیخ مرجان
6 مثقال	6 مثقال	12 مثقال
تخم شاهبالوط	تخم زبرجات	تخم قنقل
11 مثقال	6 مثقال	6 مثقال
تخم خشخاش	قره هلله	تخم نیلوفر
6 مثقال	12 مثقال	6 مثقال

بیر برده فانیشدیروب آغریبان یره سورته
 بسیار مجرب است.

ماشینا

روسه نجباری حکومتدن توقع ایدیرلر
 که اوکتابیر مانفستنی یوزسون و بر ایله
 ماشینا ایجاد ایله سون که گولر و ساعتلر
 قباغه کیمک عوضه دالی جونسون تا که
 قایدوب بر ایکی ایلدن سوکرا چاتاق کهنه
 اداره ه .
 حکومتده امیر قیایه مشهور «ایدیونه»
 یازوب که ممکن ایله بیله بری بر ایله ماشینا
 قایرسون، و ممکن اولسه نتیجه باشا گلهر؟
 «ایدیون» «راسیه» غازیته گوندردیکی
 مکتوبده یله جواب ویربرکه آغداش حامانده
 ایقن قزلبلاری تابان و طلس قورماق ایله
 مشهور اولان بر عالم ایستسه بو ایشه
 بر چاره تابار.
 اگر تاباسه، اوچومچی پادشاهلق
 دومانگ عضولرینه رجوع اولونسون.

روسیه تاتارلاری

بو یابوق و قنلرده حکومت اوج یوز
 پولیاقی تئیه ایچون گوندروب «ترویسقی»
 ادلی قاتار شهرینه. پولیاقلار باشلوبیلار هر ه
 اوز صنعتته مشغول اولماقه. «وقت» غازیته سی
 چوخ شکر ایلیور که پولیاقلار مسلمانلاردن
 اونتری یاخشی بر نمونه اولورلار.
 یعنی «سیره» گونده ریلان پولیاقلارده
 مسلمانلار ایچون نمونه اولماغه یارییورلار.
 ایندی گور ییز نه ایک ونه چی یک!..

روسیهده «بوکولمه» مختانده یازیق بر معلم
 تازه بر مکتب آجوب و باشی آتاشاغه سالوب
 درس ویرمه که مشغول ایدی. همین کئنده
 بر عابجنتاب حکومته عریضه ویروب که «بو
 معلم اصول جدید ایله درس ویروب شـ
 یتمک خدینته گبیدیر. حکومت مأموری همان
 ساعت گلوب مکنی ییچاتلیبور.

والله، گنه اوردوباده شکر ایله ملی در!..

«بئزنی» مسلمانلاردن بر قهر «مات پرست»
 وقت غازیته سندن شکایت ایلیور که بو غازیته

ترکیا حکومتی نی یامالیور. «وقت» ده جواب
 ویربر که «من ترکیائی یامانلا بیرام، من آنجاق
 «آقاتولیا» ولایتی نی باقبوش یوواسنه دوندرنی
 یامانلیبورام»

اما، اوز آرمزدی «وقت» چوخ ییز
 جواب ویروب

قریم مکتوبلاری

ای نصرالدین خواجه! ییلم من سگا
 نهدیم تسولیم؟ اعتبارن بو قدر ایش. نچه
 عصراردن بری بزیم قریمده سنک آدک
 آغز لردن، سوزون قهوه لردن چتمیور. بس
 ساعت هارا کیدرسک سنک سوزک، سنک
 صحبتک، ا.ا. سن بی وفا بزلی تمام اونوتدک.
 کویاکه سن برچه قافلاسک ملاسیان مش بزلرک
 خواجه سی دکلمش: خیرمز اولور ییلمزسک،
 شریمز اولور ییلمزسک، دولت دومانه آدم
 سچوب یوللاخ ییلمزسک. خولیقان سچهرک
 ییلمزسک. اعتبار سزاق دیمشدیلر اما بو قدر یوق.
 دومایه فالانه آدم سچدک، خولیقان سچدک
 بو دورسون کنارده.

قریمک پایتختی اولان بنچهرسرایده بو
 کونلرده غالاوا سچدک اونیدامی یازمیلر.
 جاقساک؟ بوئیده یازماک قریملر یاننده یوزک
 تمام قره اولار. دیرسک نه؟
 بسم الله. قولاق آس سولیم.

سن ییلسنکه بنچهرسرای قریم خانلرنک
 پایتختی ایدی. بوگا اینانیمان، ییورسون
 کسون بورایه خانلردن قالان سرایلی،
 باغلی، تر به لری، قربرلی کورسونده ایانسون.
 هر چند او سرایلی بر محترم آغا بر طرفی
 اوزی ایچون ابو قایروب، اویری طرفنده
 آلتلی ایچون طویلا

بوراده بسر سوز دها وار. ییلم دیم
 یوقسه یوق.

قالسون گان نوسره به.

هاسکی یورتلی ارمابته

رهگذار مخلوقانده بر محتاج مصارف.

ای در بدر گروب یوره گی قان اولان جو جوق؛
بر لقمه نان ایچون گوزی گریان اولان جو جوق؛
اشکیله آبروسیده ریزان اولان جو جوق
مطلوبی نان قازاندیقی حرمان اولان جو جوق

انسان کمی یلینسیدی قدر و قیمتک
آچیش اولوردی مکتب ملی جماعتک
درک ایتک ایسته میز هله بو فیضی ملنک
قالسون نهان ودیعه فطری مهارتک
ای احتشام ملتی تالان اولان جو جوق
ای در بدر گروب یوره گی قان اولان جو جوق

ای گوهر فزاده بگل قال نهان هنوز
حرافی قدر دان دگل اسلامیان هنوز
مشغول خورد و خوابدر ارباب شان هنوز
وار اورتالقمده صحبت دعوی نان هنوز
یوق گوهر ساعده خواهان اولان، جو جوق؛
ای در بدر گروب یوره گی قان اولان جو جوق

حتق دگل او کیم سگا دیر وار قباحتک
بنجه قباحت ایسه اولور حالی ملنک
ایتسیدی تربیت سنی اهل ولایتک
سایلسکه قالورمیدی هر کزده رغبتک
باشیز قالب ایاقره افغان اولان جو جوق
ای در بدر گروب یوره گی قان اولان جو جوق؛

ای نظمه وطن اسف اولسون بو حالگا
کیم بخش تربیت ایدهنک یوق نهالگا
یلمم نلر گلور شو قاراقاق خیالگا
باقدیچه یال و بالگا یاندمیم سلالگا
ای وادی سفالتی پویان اولان جو جوق
ای در بدر گروب یوره گی قان اولان جو جوق؛

اولسون اسف او ملته کیم بی خیالدر
یا خود خیالی گندنه تکثیر مادر
یا وروم؛ قوزوم؛ یاتانار آیلماز محالدر
آتجق بیسکی ناله سنگسکی سؤالدر
ای بن کچی تفره شایان اولان جو جوق
مفلوک و خوار و بی سر و سامان اولان جو جوق؛

لغت

کورد میره: بر اسکله در کورک اوز خلقتنه.
همیشه بو اسکله ده شیروانی لارک مسجدینک
قباعندان کیچنده گورورسن که پول سسی
کایره، آدام ایله بیلر که دهرچی دکانی در،
اونچون بو قصبه ننگ آدی قالب «کورد میره»

صالحلی: بر کنددر که بوراده مسلمان
قارداشلار بری بری ایله «صلح» ایله رفتار
ایده لرله، یعنی بورالارده اوغورلوق، قیز
کوتوروب قاجماق و آدام اولدورمک مسلمان.
لارک ایچنده اولماز و ایلده بر ایش باش
ویرسه، بکلر آجدینی قوماز برستلک (یعنی ملت
برستلک) مجلسنده باخیلوب طرفینه صلح ویریلهر،
بونک ایچون بو کندک آدی اولوب «صالحلی»

لنکران: یعنی لینگن دوران. بوراده
روس خانملاری مسلمانلارک مانی و پولنی
او قدر ییوب کوه کابلر که آیاقه دورانده
بولنلاری لینگ ایله دورقوزوللار. بر روایتده
بودر که بورانک مسلمانلاری علم و معرفت
دالنجه کیتمک فکریه دوشنده بولنلاری کرک
لینگ ایله دورقوزاسان.

بردع: (جوانشیر محالده). اودسته لر که
شیخه زیارته گلدیله، سلامت قورتاردیلار،
اما اودسته که شک گتوردی، نه قدر که سر
کرده سی و ارایدی هاسی سی دوستاقخانه ده
چورومکده درلر: ایندی شیخه دیور که
«برده» شک گتورمیه سگر اونچون بو کندینک،
آدینی قویدیله «بردع» یعنی «برده»

قرانلار مکتوب

آکشی آملامعو! اوتورمان قلبیده
باسرمان جمیع قاققاز مسلمانلارینه بهتان
آتاقی پس نه ایچون، بوروسیه ننگ
مسلمانلاریندن بر زاد یازمبورسان؟ مثلا
کورتوک قران مسلمانلارینی (یعنی بوللارده
اوزلرینه مسلمان دیورلر؟) سن ایله یاشوبس
بو یازیق قاققاز مللارنک یاخسندن، پس
وقتون اولانده کل بزیم قرانه، بوراننده
باشی ساریختی مللارینی کور به په! ماشالله!
کجه بورانک مللاریندن. قرانده «عالم جان»

آدلو بر بویوک ملا وار، نه باشوگی آغریتم
بوراده بر اوویون باز دسته سیده و ارایدی: نه
یلیم «دراما» دیورلر، «تئاتر» دیورلر
اما بو دسته باکو دسته لرینه اوخشامزدی چونکه
بوردا دسته بازلق قوجیق یوخدر. بوراسیده
دیوم که بوردا «رول» اوستنده دعوا زاد
دوشمزدی اما بسو یاماندی که بو کافرلر بی
غیرت مسلمانلار آروادلارینی «تئاتر صحنه»
سنه «چخاردلر» آکشی بورانک جوانلاری
لاپ خراب اولولار: یعنی مسلمان قسزی
نهدر اوویون بلزاق نهدر؟

بر کون مللار و آغ ساققاللار باشلادیلر که
تئاتر کنه در، بوکا کورم کورک تیاتری
باغداداق. یغلوب بر «ده یوتاسیا» دوزلوب
جناب «غوربات» ک قوللوینه کوندردیلر،
غوبورناتده باخاندی. سگر جمعه کونی جمیع
مسجدلرده دعادن سوکرا بر پاره مللار روج
دیدیلر و هاموسی بونی عرض ایتدیله که تیاتره
کیدن جنهمه کیدن کیندر. جناب عالم جان «رهج»
ندن باشقه، الدین والادب، آدلو زورنالده
بو جور بر مقاله یازدی: «ای مسلمان قارداشلار،
سزون که آرواتلاروز قیزلاروزک تیاتره
کیدورلر و اورده کشیله این کوروشورلر،
قاشحه خانه به کیدن کیدیله»

بلی قزآنک مسلمان جوانلاری و
اوخوش قیزلاری دوشوبلر ایته: دیورلر
نجه اولسه بز تیاتر ایشتی الدن بوراخیاچایی
اما مللارده برک دوروبلار، کورک نه اولاجاق.

آکشی من تعجب ایلیورم بو اوخوش
(یعنی آبرازوواتی) مسلمان خانملرینه. بوللاره
دیهن کرک که آخر جانم نه دوشوب سزه:
کیدون اوتورون ایوگزده، نه یلوم باشوکه
دونوم «او نیورسیت»، دیورلر «هوقورس»
دیورلر نه دیورلر کیدوب اورا کیروبلار که
نه وار نه وار بز علم اوخویاچایی. آی های!
آی های! کل بزیم باشمز، کور نه کونه
قالمشق! کنه شکر قاققاز! اورانک آروادلارینده
هیچ اولماسه بر آرخیا قالب.

بر بز قران خانملارینه دیهن کرک که
جانم کیدوز بر قاققازده کی دین باجی لاروگزه
باخکز: کورون هیچ اورانک خان باجی لاری
کل جهانلاری یله بی حیا ایشتی دوتلارلاری؟
«بایقوش»

ایک آخر چہار شنبہ سی